

تئیه‌های روز

به بهانه هفتاد و نهمین داری پابخت

بازی با اعصاب

قلعه‌نویی: استقلال بی‌بودن ما
تقطعه قوت ما است

شهر آورد پابخت از نگاه آمار

صفحه ۱۴

«کنگره جهانی جریان‌های تکفیری از دیدگاه
علمای اسلام» امروز در قم آغاز می‌شود

مرجعیت علیه وهابیت

علمای بلاد اسلام عملاً و علناً علیه فتنه
تکفیری داعش به پا خاسته‌اند. داعش اگرچه یک
گروه تروریستی است اما ادعای آنان مبنی بر اتکا به
آموزه‌های اسلامی در واقع خاکی بر سر آتش توحید
مشروعیت فعالیت‌های غیرانسانی است. اگرچه
نشانه و نوک پیکان تروریست‌های داعش...

صفحه ۲

خانواده «قوامی» بعد از نقل قول وکیل
درباره ابرار نامت «فنج» عذر او را خواستند

استعفای اجباری هزینه افشاگری

صفحه ۲

یادداشت‌های مهمان

بازی سیاسی محیط زیست با سلامت مردم

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمهدی موسوی‌نژاد*

مساله هوای تهران از آنجا
اهمیت دوچندان پیدا کرد که
مسئولان محیط‌زیست ادعا
کردند آلودگی هوای تهران و
کلانشهرها مربوط به بنزین
پتروشیمی‌ها بوده و این بنزین تولید داخل، آلودگی
زیست‌محیطی دارد به همین بهانه طی سال جاری
بنزین وارداتی جایگزین بنزین پتروشیمی‌ها شد و
پس از آن مسئولان سازمان محیط‌زیست اعلام
کردند هوای تهران با توزیع بنزین وارداتی بهتر و
پاک شده است اما آنچه طی روزهای اخیر مشاهده
و برای مردم و جامعه مشهود شد، آلودگی شدید
هوای تهران و شهرهای بزرگ بوده و در حقیقت
ادعای مسئولان اینجا مشخص می‌شود تا چه میزان
صحت داشته(!) البته همه بحث این نیست و مساله
دیگر عدم اعلام علت آلودگی هوا از سوی شرکت
کنترل کیفیت هوا است که به نوعی این شرکت،
هم‌اکنون با مسئولان محیط‌زیست شده و این ادعا را
شفاف یا رد نمی‌کند. در گذشته شرکت کنترل
کیفیت هوای تهران، گزارش‌ها را به همراه علت
آلودگی به صورت شفاف بیان می‌کرد و این مورد
تأیید همه بود و اشکالی نداشت با این وجود طی
روزهای اخیر آلودگی به مرحله هشدار رسیده اما
از اظهارات کارشناسی دقیق درباره علت آن خبری
نیست که به نظر می‌رسد دلیل این امر، گرایش
و چرخش شرکت کنترل کیفیت هوای تهران به
سمت مسئولان سازمان محیط‌زیست باشد. در
سال‌های اخیر عامل اصلی آلودگی هوای تهران
توزیع بنزین بی کیفیت بود که پس از آن بنزین
تولید داخل با استاندارد یورو ۴ توزیع شد. در حال
حاضر مسئولان برای وارد کردن بنزین، بنزین
پتروشیمی‌ها را غیراستاندارد می‌خوانند ولی نسبت
به غیراستاندارد و آلوده‌تر بودن بنزین وارداتی آن
موضع گیری نمی‌کنند و چشم خود را بر آلودگی
هوای تهران بسته‌اند(!) روشن است آلودگی هوا در
پاییز تغییر نکرده در حالی که سازمان محیط‌زیست
مدعی بهتر شدن هواست. اما چگونه است مسئولان
این سازمان، این تفاوت را احساس می‌کنند ولی
برای مردم قابل لمس نیست، ملت چطور باید با این
اظهارات قانع شود؟! این موضوع نیز مانند کاهش
تورم و خروج از رکود و رونق تولید بوده و برای
مردم روشن و قابل درک نیست. در این حالت چند
نکته و سوال وجود دارد. چرا با وجود گزارش‌ها و
آلودگی مشهود هوا، مسئولان محیط‌زیست زیر بار
آن نمی‌روند و به دنبال ثابت کردن حرف‌های خود
هستند و با دستکاری آمارها اطلاعات غلط ارائه
می‌کنند؟

ادامه در صفحه ۱۶

تجارت دود

«وطن امروز» از فرآیند عجیب صدور مجوز واردات سیگار مارلبورو با نقش کلیدی نعمت‌زاده گزارش می‌دهد

+ اسناد

صفحه ۳

یادداشت روز

امیرکبیر و مذاکرات ۳+۱

علی آهنگر

میرزا تقی خان پسر کربلایی قربان از پیشخدمتی
فرزندان قلم‌مقام بزرگ فراهانی، با تکیه بر توانایی
ذاتی، ایمان و اعتقادات پاک خویش توانست بر
صندلی صدارت تکیه زند. او که در ۲۵ محرم سال
۱۲۶۸ هجری از مقام صدارت عزل و ۴۰ روز بعد به
قتل رسید، حالا دیگر بیش از هر زمان در دل و ذهن
مردم جا دارد. کتابها، مقاله‌ها، فیلم‌ها و سریال‌های
زیادی در موردش تهیه و ساخته شده است. آنقدر
که دیگر نیازی به تقریر مقاله‌ای از آن دست نباشد.
در این مقاله اما می‌خواهیم امیر را از نگاهی
دیگر به تماشا بنشینیم، از دریچه معاهده آرنه‌الروم
و مذاکراتی که از آن می‌توانیم به مذاکرات ۳+۱
تعبیر کنیم؛ مذاکرات طولانی مدت و نفسگیر امیر با
۳ کشور روس، انگلیس و عثمانی از یکسو و دربار
تأثیرپذیر قاجار از قدرت‌های خارجی حاضر در
مذاکرات از سوی دیگر که در سال ۱۲۵۹ هجری در
شهر ارزروم عثمانی (شهری در شمال شرق ترکیه)
آغاز شد و تا سال ۱۲۶۳ به مدت ۴ سال و چند ماه
ادامه یافت و به سرانجامی درخشان رسید.

از آنجا که این کنفرانس نخستین کنفرانس
بین‌المللی بین ایران و چند کشور خارجی بود،
بررسی عمیق و ریشه‌ای این مذاکرات شاید بتواند
برای امروز ما نیز درس‌های مفیدی داشته باشد.

ماجرا چه بود؟

از زمان صفویه به این سو، مشکلات و ادعاهای
مرزی همواره موجب بروز جنگ‌هایی گسترده بین
ایران و عثمانی می‌شد. جنگ‌هایی که مدت‌ها به طول
می‌انجامید و نجاها و خسارات زیادی را به کشورمان
وارد می‌ساخت. شهرها، ایلات و عشایر استان‌های
مرزی دست به دست می‌شدند؛ گاه دست عثمانی و
گاه دست ایران. عثمانی‌ها که مرزی طولانی با ایران
داشتند از سلیمانیه در شمالی‌ترین نقطه تا خرمشهر
در جنوبی‌ترین نقطه مرزی ماجراهای زیادی را در سر
می‌پروراندند - از جمله بر سر مالکیت اروندرود - و
همواره در صدد تعرض و تجاوز به این نواحی بودند
به‌علاوه، ترک‌های عثمانی همواره مشکلاتی را
برای زائران ایرانی در عتبات عالیات و نیز در مکه و
مدینه - که آنجا هم در آن زمان جزو دولت عثمانی
بود- پدید می‌آوردند. در دوره افشاریه نیز چندین سال
ببین دولت ایران و عثمانی جنگ‌هایی رخ داد ولی
سرانجام نادرشاه به این نتیجه رسید که باید صلح
برقرار شود. او بعد از آخرین پیروزی‌اش در بغداد
تصمیم نهایی خود را گرفت و قرارداد صلحی در سال
۱۱۵۶ هجری در کردان ساسوجیلاغ تنظیم شد و به
امضای ۲ کشور رسید ولی در این قرارداد صلح حدود
مرزها مشخص نشد و همین امر بهانه‌ای برای شروع
جنگ‌های بعدی شد. آرامش موقتی که در مرزهای
غربی ایران حاکم بود، در سال ۱۲۳۶ هجری پایان
یافت و حکام و فرماندهان ترک مجدداً بهانه تازه‌ای
برای دادن زدن به آتش جنگ به دست آوردند.

در پاسخ به توطئه‌ها و دسیسه‌های مرزی
عثمانی عباس میرزا ولیعهد و فرمانده غیور سپاه ایران
در اواخر سال ۱۲۳۶ هجری در مرز آذربایجان در
مقابل ارتش ترک ایستاد و در نخستین برخورد در
حوالی «توپراق» سپاه ترک را شکست داد و متوجه
ارزروم شد. هنگامی که عباس میرزا قصد حمله به
ارزروم را داشت، خسرو محمدپاشا که والی شهر بود،
انجا را ترک کرد و به جنوب ارزروم عقب نشست.
در این حملات سرانجام شهرهای بایزید، ملازگرد،
بدلیس و موش (موش هم‌اکنون نیز نام استانی در
شرق ترکیه است) به تصرف سپاه ایران درآمد(صفر
سال ۱۲۳۷).

در همین زمان سپاه ایران سلیمانیه را متصرف
شد و از سامرا به طرف بغداد حمله برد. ترک‌ها برای
بازسازی این شهرها با سپاهی بالغ بر ۷۰ هزار تن
به توپراق قلعه حمله‌ور شدند. عباس میرزا با ۴۰۰۰
نفر، تا رسیدن قوای کمکی مقاومت کرد. جنگی
بسیار سخت و خونین در گرفت و کار از توپ و تفنگ
به شمشیر و خنجر کشید. در آن جنگ سربازان ایران
نهایت شهامت و شجاعت را بروز دادند و سرانجام پس
از یک شبانه‌روز جنگ، سپاه ترک از کار افتاد. فرمانده
آنان گریخت و توپخانه سپاه ترک به تصرف قوای
ایران درآمد (شوال ۱۲۳۷).

عباس میرزا پس از این فتح نمایان، در دشتی خرم
اردو زد و میرزاتقی‌خان فراهانی را که از پروردگان
قلم‌مقام فراهانی و سردی مدبر و چربزبان بود به
ارزروم فرستاد تا با دشمن مغلوب در باب متارکه
جنگ و عهدنامه صلح و حل اختلافات مرزی
گفت‌وگو کند.

این اولین آزمون دیپلماسی مردی بود که بعدها
در تاریخ ایران ماندگار شد. مردی که حالا بعضی
خیلی دلشانی خواهد در جمع کوچک دوستان و
هواداران‌شان خود را تکرار او و مانند او بدانند غافل
از آنکه مقایسه کردن خود با بزرگمردی که تاریخ
به او نشان لیاقت و برجستگی داد، بی‌آنکه خودش
حریصانه دنبال آن باشد، مقایسه بحر یا کوزه است:

گر بریزی بحر را در کوزه‌ای

چند گنجید؟ قسمت یک روزهای
ادامه در صفحه ۱۶

عکس: ابراهیم حیدری/وطن امروز